

У всьому винна повінь

У всьому винна повінь. Так, у всьому винна саме вона – крижана безмежно синя вода, що прорвала дамбу, зруйнувала ненадійні мости й кладки та зі свавільним весняним гонором затопила всі низини мого села. А разом з ними й усі щілини моєї втомленої, попри молодий вік, пам'яті та свідомості, що блукає в невідь-яких світах. Таке буває весною. Немов прокидаєшся разом з усім живим, що спало в скрижанілих лапах зими. І тоді не дратують ні промочені ноги, ні котячі крики вночі, ні тотальний авітаміноз. Є тільки насичене озоном повітря, що дозволяє нарешті вдихнути на повні груди, спів жайворонка в купоросному небі, ледь солодкий присмак березового чи кленового соку, настільки холодного, що аж зводить зуби.

Весна завжди викликає масу дивних, суперечливих, але хмільних відчуттів. А цієї весни відчуття загострила крижана вода.

Так, у всьому винна повинь.

І якого мене туди несло, до тієї води? Тягло як магнітом.

Я все своє свідоме життя уникала небезпек. Вислів «не з цукру, не розтанеш» — точно не про мене. Я «розтала» би від чого завгодно: від купань у водоймі, де й жабі по коліна, бо не вмю плавати, від збирання ягід у лісі, оскільки саме до мене обов'язково приповзе змія, від лазіння по деревах, адже хто-хто, а я точно впаду, від бездумного вживання кісточок плодів, позаяк через випиту згодом воду в мені неодмінно виросте кущ або ціле дерево, ба навіть від нічних невинних прогулянок, тому що з темряви вибіжить вовк і злякає (ніби тим вовкам нічим зайнятись). Я мала тисячу й один привід «розтанути». Річ у тім, що мені ніхто цього не навіював. Я сама вирішила: буду триматись якомога далі від того «веселого» лайна — ціліша буду. І це працювало. Ні, справді, я, звісно, усвідомлювала значення вислову Клариси Естес: «Якщо ти не підеш до лісу, твоє життя так і не розпочнеться». Та насправду, мені було начхати на це: від дитячих традиційних забавок до ухвалення дорослих ризикових рішень я завжди обирала безпечні, безпрограшні, продумані варіанти дій, які відсували від мене різноманітні неприємності, але й не дозволяли насолоджуватись.

Водночас ті дивні ризиковані речі мене захоплювали. Я з роззявленим ротом слухала розповіді про екстремальні розваги інших і щиро раділа, що вони вціліли та розповідали про все те далеке й мені невідоме. Я побоювалась висоти, та могла впродовж кількох секунд зависати на мосту, щоб абсолютний захват і страх у мені трохи потягались, ніби в реслінгу. Страх, зрозуміло, перемагав. Мабуть, це найсильніша емоція, яку я лиш відчувала. Здебільшого він паралізує, та інколи виступає непоганим мотиватором — такий собі чарівний копняк під зад чи відро холодної води на голову.

Ще мені перехоплювало дух від сильних водяних потоків. Безліч разів я залипала на річки з порогами та кусала губу, що не займаюсь рафтингом. Це ж так круто... мабуть. Пам'ятаю з дитинства, як декілька разів у моєму селі розливалась річка, а що мій будинок стояв у останній лінії хат біля канави (тоді ще повноводої), наш город ставав темно-синім крижаним плесом посеред весни. Хоча людям невчасне явище приносило чимало клопоту, мені вся ця метушня до біса подобалась.

У мене саме був лікарняний: підхопила якусь заразу, коли забирила племінницю з дитсадочка. Справжнє пекло, мабуть, ті садочки. Окрім того, що сучасні діти — ніби вихідці з Аїду, там цілий розсадник вірусів і бактерій, які мій ослаблений організм у період весняного авітамінозу приймає з розкритими обіймами. Та за цей «презент» я навіть була вдячна. Робота відверто дратувала, змінити її на нову не вистачало духу, хоча я й не намагалась. Тому шанс зависнути в селі, в будинку батьків, під час одного з моїх улюблених весняних періодів, та ще й перед повинню, мене відверто потішив.

Коли лихоманка й ломота минули, я з захриплими зв'язками, почервонілими очима й натертою під бідним носом шкірою в хаті надовго не засиджувалась.

Спочатку я вирішила податися в долину, за канаву: нарвати анемон. Розуміла, що коли вода затопить усе, такого шансу вже не буде. Мама покрутила пальцем біля скроні, мовляв, куди тебе дурне несе, ще ж не вичухалась. Навіть мій пес, кароокий підстаркуватий брюнет з жіночим іменем Кася, глянув на мене як на ідіотку та проігнорував мій традиційний заклик до прогулянки, який я видавала з вищиром на обличчі. Він, певне, вважав його усмішкою. Я й сама розуміла, що моє бажання — тільки примха, та глибоко всередині мені уявлялося, що коли повертатимусь із букетом тих чортових анемон, кладку вже знесе к бісовій матері. І, м'яко кажучи, у мене

будуть проблеми. «Не пхайся туди!» — волато всеприсутне раціо. Та моє альтер-его (так-так, те саме, яке тихенько звучало на високих мостах), оксамитово нашіптувало: «А як же ти — весною й без анемон?».

Квест «нарви квіточок і обдури стихію» закінчився непогано, а оскільки щойно я відійшла на метрів десять від кладки, її різко зніс потік брудної води, — то й поготів.

— А я таки везуча, хоча мама, певно, назвала би дурною.

Кася підбіг до мене з тим самим осудливим виразом мармизи й беркицьнувся на землю догори лапами. Любить цей гівнюк, коли йому чухають пузце. Не розумію, що собаки в цьому знаходять, та ігнорувати прохання друга не збиралась.

Кароокий кумедник після належної порції почісувань від господарки замахав своїм пухнастим хвостом і побіг до тата, який за допомогою пари нехитрих інструментів саме намагався спустити з берези сік. Збіса люблю це дійство!

— Та-а-а, ну як на таке діло та й без мене пішов? — вдала я ображену.

— Гадаєш, сік без тебе не піде? — увімкнув іронію тато.

— Піде й без мене, але якщо піде зі мною — буде ще краще. Ти, як завжди, забув банки взяти, я збігаю, а ти не починай без мене!

Мить, коли тато насилу розколупує кору, вичищає її та заклинає сокорух змінити свій напрямок. Забиває клинок у стовбур, поплямлений зеленавими лишайниками, й той бере на себе перші краплі іржавого внаслідок корозії металу відтинку. Та з кожною краплею кров беріз світлішає, доки не стає кришталеву чистою, мов сльоза.

— До вечора має трохи набігти, день наче теплий, — підсумовує тато.

— Не просто теплий, а сонячний, може, й ціле відро буде. От увечері й зберу.

— Ми з мамою їдемо до Києва, до Олі на новосілля, ще не бачили її нову квартиру. Ти за старшу на господарстві, заодно й сік законсервуєш.

— Буде зроблено, кеп. Іди збирайся, бо на поїзд спізнитесь.

Як так трапилося, що той милий деньок перетворився на довбаний сюр, досі не розумію. Мама перед від'їздом дала настанов, як трави: кого нагодувати, закрити на ніч, відкрити вранці. Я запевнила, що за добу спробую не звести зі світу численних жителів господарства, й випровадила їх на потяг. Сонце саме котилося до горизонту, заливаючи мікрочастинки весняного простору червонуватим маревом. Воно просочилось крізь моє довге темне волосся й надало йому мідного відливу. Я завжди любила дивитись на захід крізь нього: так усе виглядало геть інакшим, кращим, чи що. Єдине в моїй зовнішності, що справді мені подобалось. Багато хто позирає на цей світ через рожеві окуляри, а я — крізь своє волосся: довге-довге й темне-темне. Воно постійно чіплялося за мій одяг, чужий одяг, за сережки, дверні ручки, гілки дерев, а яюсь, пригадую, — навіть за виноградне гроно. Я в ньому постійно щось губила: грифелі від олівців, скріпки, невидимки, резинки... Гадаю, в моєму волоссі можна загубити навіть життя, хоча ще не пробувала.

— Треба забрати сік, бо замерзне. Вночі заморозок буде, — мовила я сама собі після ретельного розглядання вечірнього сонця під фільтром своїх відьомських патлів.

Спустилася з десятилітровим жерстяним відром у долину. Скуштувала просто з банки крижаної солодкуватої березової крові. Мені здавалось, що якби у рослин були групи крові, як у людей, то березова точно була б четвертою негативною. Завжди вважала, що носії четвертої — холоднокровні,

а з негативним резус-фактором і поготів. Дивна асоціація, так. Та я не знала нічого холоднішого за березовий сік, який тільки-но забрали з-під дерева.

Від канави війнуло холодом. Я дуже слабко, але пам'ятала той холод повеней мого дитинства. Надвечір від городу та горішника тягнуло вологою, а плесо огортав туман. Так зазвичай починались фільми жахів. О ні, жахи я теж не дивилась, із тих же міркувань, що й не лазила по деревах і не їла кісточок плодів. Просто це типовий початок типового горору.

Низом сповзав розріджений туман. Горішник повільно заповнювало водою. Я знала, що прибуватиме вона три дні, це лише початок. Захотілось пройтись водою, мої фірмові гумові чоботи це дозволяли. Кортіло відчутти стихію на дотик. Я бачила її глибокий синій відтінок, чула силу потоку, вдихала холодний вогкий запах, а тепер забажала відчутти своїми стопами бодай через взуття, пройнятись її вібрацією, осягнути енергію. Хто ми без наших відчуттів, як сприймаємо навколишню дійсність? Реальність стає викривленою чи просто неповною? А може, дійсність — це виключно те, що ми вважаємо реальним? Для тих, хто не чує, справжня лише тиша, для тих, хто не бачить, — темрява. Доповнити пазл дійсності можна дотиком. Тому я пішла затопленим городом, час від часу застрягаючи в багнюці. Видерлась на незатоплений пагорб, із якого добре проглядалось західне сонце, канава з водами, що й далі вирували, та встелений туманом горішник.

Тієї миті стало так добре й легко, наче все, чого тільки можна хотіти — це стояти на пагорбі посеред затопленої повинної землі. В ці хвилини неймовірно сильно відчуваєш щось дуже схоже на присутність Бога. Наповненість у спустошеності, усе в нічому.

Я ще довго так простояла б, якби не дивна okazія, яка привела мене до тями. По той бік канави їхала «нива» болотяного відтінку.

— Куди ті психи сунуть? — вирвалось у мене.

Далі навряд чи трапиться нормальна дорога, метрів за п'ятдесят пагорб переходив у добряче затоплену вже низину, там не проїхати. Повертати назад — не факт, що там також не залило, а якщо й ні, то який резон кудись пхатись цією паскудною дорогою? Очевидно, ті психи не місцеві.

Як я й очікувала, автівка доїхала до затопленої низини, різко розвернулася і рвонула назад. Моє прочуття спрацювало миттєво, але тіло, здається, випередило команду мозку й упало долілиць. І таки не дарма, мій інстинкт самозбереження не страждав від параної: він працював, мов швейцарський годинник, роками натренований берегти мене від найдрібніших небезпек. За метрів десять від мого пагорба обабіч канави росли плакучі верби. Влітку це мало розкішний вигляд. Вербові гілки спадали просто у воду, перепліталися в зеленій мозаїці ряски. Там постійно товклися свійські качки, власне, їхнє літо минало поміж тими двома вербами.

Задні двері «ниви» на мить розчахнулись і насилу «виплюнули» щось дуже схоже на людину. Хай як мій мозок хотів інтерпретувати тіло як великий мішок зі сміттям, який ці козли вирішили викинути у воду, я усвідомлювала, що для антиекологічної утилізації пластикових пляшок це надто складна комбінація.

Машина рвонула настільки блискавично, наскільки дозволяла весняна багнюка, яка поволі все більше розчинялась некерованою стихією. Здавалось, природа намагалась знову заболотити колись дику, незайману поліську місцевість, яку люди роками осушували, витягували з магічних боліт усі соки, зливали їх у канави, схожі на цю. А тепер вона повертала назад усю заковтнуту силоміць воду, та робила це агресивно, холодно мстилася за відібрану раніше магію. Я уявила, як вода підніметься різко, «нива» захлинеться розбавленою крижаною багнюкою, поплатившись за порушення